

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P9_TA(2020)0282

Az európai oktatás jövője a Covid19-járvánnyal összefüggésben

Az Európai Parlament 2020. október 22-i állásfoglalása: az európai oktatás jövője a Covid19 fényében (2020/2760(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 165. és 166. cikkére,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkének (3) bekezdésére és a szubszidiaritás és arányosság elvéről szóló 2. jegyzőkönyvre,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 14. cikkére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérének intézményközi kihirdetésére¹,
- tekintettel az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0625),
- tekintettel a Bizottság „Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027: Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően” című, 2020. szeptember 30-i közleményére (COM(2020)0624),
- tekintettel „A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program” című, 2020. július 1-jei bizottsági közleményre (COM(2020)0274),
- tekintettel a digitális oktatási cselekvési tervről szóló, 2018. január 17-i bizottsági közleményre (COM(2018)0022),
- tekintettel „Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén” című, 2017. november 14-i bizottsági közleményre (COM(2017)0673),
- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására²,

¹ HL C 428., 2017.12.13., 10. o.

² Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0054.

- tekintettel az „Oktatás a digitális korszakban: kihívások, lehetőségek és tanulságok az uniós politika kidolgozásához” című, 2018. december 11-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel az oktatás Unió-beli korszerűsítéséről szóló, 2018. június 12-i állásfoglalására²,
 - tekintettel a Covid19 fényében az európai oktatás jövőjével kapcsolatban a Bizottsághoz és a Tanácshoz intézett kérdésekre (O-000052/2020 – B9-0020/2020 és O-000053/2020 – B9-0021/2020),
 - tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság által benyújtott állásfoglalási indítványra,
- A. mivel a szociális jogok európai pillérével összhangban a minőségi és inkluzív oktatáshoz és az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés alapvető emberi jog, és elengedhetetlen a készségek elsajátításához és fenntartásához, a társadalomban való teljes körű és aktív részvételhez, valamint a változó munkaerőpiachoz való tényleges hozzáféréshez;
- B. mivel az UNESCO szerint a Covid19-világjárvány csúcspontján több mint 190 országban közel 1,6 milliárd diákot – a világ összes tanulójának 94%-át – érintett az oktatási és képzési intézmények bezárása; mivel az intézmények bezárása világszerte a diákok több mint 60%-át még mindig érinti; mivel az alacsony jövedelmű országok kevesebb mint 25%-a biztosította a távtanulás valamilyen formáját; mivel a legfejlettebb országokban a digitális oktatáshoz való hozzáférés 90% körül volt, ami azt jelenti, hogy így is lemaradt a diákok 10%-a³;
- C. mivel uniós szinten még mindig súlyos eltérések tapasztalhatók, és egyes tagállamokban a tanulók akár 32%-a nem fért hozzá az oktatáshoz több hónapig; mivel sok tanuló számára a hozzáférés hiánya a digitális eszközök hiányából, a nem megfelelő digitális készségekből vagy a korábban fennálló hátrányokból ered; mivel még azokban az esetekben is, amikor a tanulók hozzáfértek a digitális oktatáshoz, úgy is gyakran tanár, társ vagy otthoni támogatás nélkül, néha instabil otthoni környezetben kellett tanulniuk;
- D. mivel a Covid19-világjárvány talán az eddigi legsúlyosabb zavart okozta a világ oktatási és képzési rendszereiben, és ennek következtében a diákok egész generációját fenyegette a veszély, hogy kimarad az oktatásból, és lehet, hogy több évtized alatt elért fejlődést semmisít meg; mivel az oktatás elmaradása valószínűleg csökkenteni fogja az érintett generáció jövőbeli jövedelmi szintjét, és potenciálisan negatív hatással lesz az egész Unió munkatermelékenységének növekedésére és versenyképességére; mivel ugyanennek a generációnak azzal kell szembenéznie, hogy a Covid19 miatt kialakult gazdasági válság által súlyosan érintett munkaerőpiacra kell belépnie;
- E. mivel az oktatási intézmények sokkal szélesebb körű társadalmi és támogató szerepet töltenek be, és hozzájárulnak a tanulók fizikai és mentális egészségéhez; mivel a tanárok és a diákok közötti közvetlen interakció hiánya gyakran kihat a tanulók jóllétére

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0485.

² HL C 28., 2020.1.27., 8. o.

³ Brookings Institution, 2020. április.

és mentális egészségére; mivel a világjárvány rávilágított a tanárok oktatásban és társadalomban betöltött alapvető fontosságú szerepére; mivel a tanárokat és az egyéb oktatási személyzetet gyakran túlterhelték, ami rávilágít arra, hogy nagyobb támogatásra és munkájuk nagyobb mértékű elismerésére van szükség;

- F. mivel a válság felgyorsította a digitális tanulásra való átállást és ösztönözte az innovációt az oktatási ágazatban, például az e-tanulási lehetőségek javítása révén; mivel az elmúlt években a tanulási technológiával foglalkozó vállalatokba történő beruházások javították az online oktatást és az e-tanulási megoldásokat; mivel a vállalkozások és az oktatási intézmények közötti partnerségek szerepet játszanak az innováció oktatási ágazatbeli előmozdításában; mivel továbbra is az oktatási intézménynek kell a végső döntéshozónak lennie az oktatási tartalom tekintetében;
- G. mivel ugyanakkor a tömeges online és távoktatásra való, a válság által kiváltott hirtelen átállás hatalmas hiányosságokat tárt fel a digitális oktatási politika kialakítása és megvalósítása terén az Európai Unión belül és a tagállamokban; mivel a válság hasonlóképpen rávilágított az oktatási és képzési politikák terén a tagállamok közötti nagyobb mértékű együttműködés és koordináció szükségességére;
- H. mivel az egyikről a másik napra történő digitális átállás olyan körülmények között zajlott, ahol az európaiak 43%-a nem rendelkezett alapvető digitális készségekkel¹; mivel közvetlen összefüggés van egyrészt aközött, hogy az emberek mely tagállamban élnek, az egyes tagállamokon belül hol élnek, társadalmi-gazdasági helyzetük, életkoruk, jövedelmük, iskolázottsági szintjük és foglalkoztatásuk, másrészt pedig digitális jártasságuk között; mivel a digitális transzformáció és az új technológiák használata hatással van a munkaerőpiacra, ami magasabb szintű digitális jártasságot tesz szükségessé;
- I. mivel a világjárvány lehetőséget kínál az oktatás jövőjének újragondolására;
- J. mivel a Bizottság célja az európai oktatási térség 2025-ig történő létrehozása;
- K. mivel az Európai Tanács által a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről elért politikai megállapodás jelentősen csökkentené az olyan kiemelt oktatási programok költségvetését, mint az Erasmus+; mivel a Parlament több alkalommal is nagyratörőbb költségvetést kért az oktatási programok számára; mivel a jelenlegi gazdasági válság nem vezethet az oktatásra fordított közkiadások csökkentéséhez;
- L. mivel a szubszidiaritás elvével összhangban az oktatáspolitikai a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozik, és az Unió támogató és koordináló szerepet játszik;
- l. üdvözli az oktatási és képzési intézmények és különösen azok oktatói és tanárai, valamint a diákok és a szülők által az online és távoktatáshoz való alkalmazkodás terén mutatott kreativitást és találékonyságot, különösen a gyorsan változó körülmények és a bizonytalan idők fényében; hasonlóképpen üdvözli a polgárok, a civil társadalom és a nem formális oktatási szolgáltatók által az oktatási gyakorlataik kiigazítása és a tanulás folytatását lehetővé tevő kezdeményezések kidolgozása terén mutatott pozitív példákat; nagyobb erőfeszítésre szólít fel a hatékony kezdeményezések fokozása és

¹ A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő 2019. évi mutató.

láthatóságának növelése, valamint a bevált gyakorlatok előmozdítása érdekében valamennyi oktatási ágazatban; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson platformot a tagállamok számára a bevált gyakorlatok megosztására, és e tekintetben tárja fel az olyan új kezdeményezések lehetőségeit, mint például egy európai online egyetem létrehozása;

2. hangsúlyozza azonban, hogy az oktatás és képzés terén történt hirtelen digitális átállás szembetűnő hiányosságokat is feltárt a digitális infrastruktúrához és eszközökhöz való hozzáférés, az online oktatás minősége, valamint a diákok, a tanárok és az oktatók készségei tekintetében;
3. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Európában még mindig vannak olyan tanulók és diákok, akik nem férnek hozzá a digitális oktatáshoz; megismétli, hogy európai szinten javítani kell a konnektivitást, különösen a vidéki és a távoli területeken, és hogy javítani kell a digitális eszközökhöz való hozzáférést; rámutat az európai oktatási számítógépek, táblagépek és szoftverek élvonalbeli innovációjára;
4. aggodalmát fejezi ki a tanárok és a diákok digitális készségeinek hiánya miatt, ami akadályozza a hatékony digitális oktatást; emlékeztet ezért arra, hogy Európa-szerte be kell ruházni a tanárok és az oktatók továbbképzési és szakmai képzési lehetőségeibe annak biztosítása érdekében, hogy a tanárok és oktatók ne csak rendelkezzenek a digitális készségekkel, hanem oktatni is tudják azokat; rámutat a tanári mobilitás és a tudásmegosztás mint az e tekintetben kulcsfontosságú eszköz értékére, és felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is támogassa ezeket a tevékenységeket;
5. megjegyzi, hogy a válság különböző mértékben érintette a különböző oktatási és képzési ágazatokat, és a felsőoktatási intézmények a meglévő infrastruktúrának, erőforrásoknak és a digitális eszközökkel kapcsolatos tapasztalatoknak köszönhetően gyakran jobban boldogulnak; kiemeli, hogy a koragyermekkorai nevelésben, az iskolai oktatásban, a szakoktatásban és -képzésben, a felnőttoktatásban és a nem formális oktatásban súlyosabbak a zavarok, és további erőfeszítésekre szólít fel annak érdekében, hogy hatékony távoktatás valósuljon meg ezekben az ágazatokban; emlékeztet arra, hogy e tekintetben megfelelő pénzügyi támogatásra van szükség;
6. felhívja a Bizottságot, hogy gyűjtse össze, értékelje és tegye közzé a különböző tagállamokból származó, a világjárvány által a tanulók távoktatásban való részvételére gyakorolt hatásra vonatkozó adatokat, különös figyelmet fordítva oda ahol a digitális eszközök hiánya miatt nem tudtak abban részt venni; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy gyűjtsön adatokat a tanárok digitális készségeiről a tagállamokban;
7. aggodalommal állapítja meg, hogy a digitális oktatásbeli hiányosságok súlyosbították a meglévő egyenlőtlenségeket – mind a tagállamok között, mind a tagállamokon belül –, és aránytalan hatást gyakoroltak a már így is szociális, gazdasági vagy egyéb hátrányban lévőkre, a tanulási nehézségekkel küzdőkre, a fogyatékkal élőkre, valamint a veszélyeztetett vagy kisebbségi csoportokhoz tartozó diákokra; hangsúlyozza, hogy a digitális szakadék megszüntetése azonnali figyelmet érdemel;
8. emlékeztet továbbá arra, hogy az iskolák és más oktatási intézmények alapvető társadalmi szerepet játszanak például a rendszeres étkezésekhez és lelki támogatáshoz való hozzáférés biztosításában; kiemeli, hogy a korlátozó intézkedések negatív hatást

gyakorolnak a tanulók mentális egészségére és jóllétére, amellet, hogy az értékelést és osztályozást is stressz övezi és el vannak szigetelve a kortársaktól;

9. üdvözli ezért a tagállamok által annak biztosítása érdekében tett erőfeszítéseket, hogy a személyes részvétellel zajló tanulás a Covid19 tekintetében biztonságos környezetben újramezódhessen; felszólítja a tagállamokat, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy mindenki számára garantálják a személyes tanulást; elismeri az oktatási intézmények újbóli megnyitásával kapcsolatos jelentős kihívást, és sajnálatát fejezi ki az európai szintű koordináció és a bevált gyakorlatok cseréjének hiánya miatt; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szorosan működjenek együtt annak érdekében, hogy minimálisra csökkentsék a személyzet és a tanulók egészségügyi kockázatait, és maximalizálják a személyes oktatás folytatásának esélyeit; ugyanakkor úgy véli, hogy egy újabb lezárás esetén az oktatási intézményeket fel kell vértetni arra, hogy minőségi digitális oktatást biztosítsanak valamennyi tanuló számára, és a szülőkkel és más érdekelt felekkel együttműködve foglalkozzanak a mentális egészséggel és a jólléttel;
10. hangsúlyozza, hogy a társadalmi és oktatási egyenlőtlenségek gyakran a kisgyermekkorban gyökereznek, és általában a felnőttkorig tendenciózusan nőnek, mivel az alacsonyabb iskolai végzettség jellemzően rosszabb foglalkoztatási kilátásokhoz vezet, amelyek viszont általában csökkentik a munkahelyi képzéshez és az előmeneteli lehetőségekhez való hozzáférést;
11. aggodalmát fejezi ki a digitális analfabetizmus válság által felszínre hozott, egyenlőtlen mértéke miatt, mivel sokan nincsenek az alapvető online adatvédelemmel, a kiberbiztonsággal kapcsolatos tudás és az információs jártasság birtokában; kiemeli e tekintetben a felretájékoztatás és az álhírek jelentette különleges kihívást; hangsúlyozza az alapvető digitális és információs készségek oktatásának fontosságát az egész életen át tartó tanulás valódi megközelítése révén, és hangsúlyozza, hogy javítani kell az idősebbek és a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozók digitális készségekhez való hozzáférést; kéri, hogy a digitális jártassággal kapcsolatos nagyszabású európai kezdeményezéseket építsék be a felülvizsgált digitális oktatási cselekvési tervbe;
12. úgy véli, hogy a válságból levonandó elsődleges tanulság az, hogy a befogadást és az esélyegyenlőséget az Unió jövőbeli oktatási és képzési politikáinak középpontjába kell helyezni;
13. hangsúlyozza, hogy a válság rámutatott az oktatáspolitikai többszereplős és közös alkotásra vonatkozó megközelítésének szükségességére, amely a tanárokat és az oktatókat, a tanulókat, a nem formális oktatási és képzési szolgáltatókat, a szülőket, a vállalkozásokat, a civil társadalmat, a szakszervezeteket és az önkormányzatokat is bevonja a tervezésbe és a megvalósításba egyaránt; emlékeztet arra, hogy a tanulás formális, nem formális és informális keretek között zajlik, és hogy a politikai döntéshozatalnak e többfelé kerettel számoló megközelítésre kell irányulnia;
14. meggyőződése, hogy a válság az oktatási és képzési politika jövőbeli irányának és a világjárvány utáni átfogóbb helyreállítási menetrendben elfoglalt helyének mélyreható átgondolására kínál lehetőséget; hangsúlyozza, hogy az oktatás központi szerepet játszik a zöld és a digitális átállásban; emlékeztet arra, hogy az európai zöld megállapodás elismeri az iskolák, képzési intézmények és egyetemek kulcsfontosságú szerepét a változás előmozdításában;

15. úgy véli továbbá, hogy eljött az ideje annak, hogy újragondoljuk és korszerűsítsük a tanterveket és a tanulási módszereket, és felgyorsítsuk a változás ütemét; ösztönzi a tagállamokat, hogy aknázzák ki a digitalizációt és az innovációt, valamint oktatási rendszereikbe építsék be az olyan új és kialakulóban lévő technológiákat, mint a mesterséges intelligencia, a blokklánc-technológia, az adaptív tanulási megoldások és a játékosítás; hangsúlyozza, hogy tanulmányozni kell az innovatív technológiák oktatásra gyakorolt hatását, és európai szinten elő kell mozdítani a legjobb példákat; emlékeztet a szellemi tulajdont alátámasztó jogi és etikai elvek fontosságára a digitális oktatási tartalmakkal összefüggésben; hangsúlyozza, hogy a digitális technológiák használatát már fiatal kortól be kell építeni az oktatásba, megfelelő felnőtt- és szakmai felügyelet mellett, a legmagasabb szintű adat- és szerzői jogi védelemmel;
16. hangsúlyozza, hogy a tanárok és a tanulók közötti közvetlen interakció nem helyettesíthető, és hogy csak a személyes tanulás képes hatékonyan biztosítani az interperszonális és szociális készségek elsajátítását; ezért úgy véli, hogy míg a világjárvány valószínűleg egy hibridebb oktatási modell felé való elmozduláshoz vezet, amely ötvözi a személyes tantermi tanulást az e-tanulási megoldásokkal, továbbra is a személyes tanulásnak kell az oktatás és képzés középpontjában maradnia; emlékeztet a bölcsészettudományi tanulmányok fontosságára, amelyeket alapvető fontosságúnak tart a tantervben, mivel kiegészítik a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika, valamint a vállalkozói készségek területét;
17. úgy véli, hogy a tagállamok közötti jobb együttműködés és koordináció, valamint egy nagyratörőbb uniós oktatási és képzési politika javította volna a Covid19-válságra adott válasz hatékonyságát, és sürgeti az Uniót, hogy a továbbiakban játsszon aktívabb koordinátori szerepet;
18. felhívja ezért a Bizottságot, hogy merész szakpolitikai keretet javasoljon a jövőbeli európai oktatáspolitikához, amely az európai oktatási térséget egy átfogó elveken alapuló laza jövőképből mérhető célkitűzéseket tartalmazó konkrét munkaprogrammá alakítja át, beleértve – elsődleges prioritásként — a képesítések, oklevelek és a külföldi tanulmányi időszakok automatikus kölcsönös elismerésének legkésőbb 2025-ig történő megvalósítását az Unióban; sürgeti a Bizottságot, hogy hasonlóan bátor megközelítést alkalmazzon a korszerűsített digitális oktatási cselekvési tervvel kapcsolatban is, a különféle fellépések gyűjteményéről egy teljes körű digitális készségfejlesztési és oktatási stratégiára térve át; ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság aktívan vonja be a Parlamentet a politikai döntéshozatal valamennyi szakaszába;
19. kitart amellett, hogy a jövőbeli európai oktatáspolitikát olyan közös szakpolitikai keretre kell építeni, amely biztosítja, hogy a vonatkozó szakpolitikai kezdeményezések – például az európai készségfejlesztési program, az európai oktatási térség, a digitális oktatási cselekvési terv, az ifjúsági garancia és a gyermekgarancia – kiegészítsék egymást, és egyértelmű, átfogó szakpolitikai célokat támogassanak; úgy véli, hogy a polgárokkal folytatott párbeszéd során – például az Európa jövőjéről szóló konferencia keretében – foglalkozni kell az oktatási dimenzióval;
20. megjegyzi, hogy az európai felsőoktatási térség irányába jóval nagyobb az előrelépés, mint az oktatás többi ágazatának hasonló folyamataiban; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy fordítson nagyobb erőfeszítést más oktatási ágazatokra, különösen a kisgyermekkorú nevelésre, az iskolai oktatásra, a felnőttoktatásra, valamint a szakoktatásra és -képzésre, az egész életen át tartó tanulás megközelítésén keresztül;

21. emlékeztet arra, hogy az Erasmus+ program az európai oktatási térség kiépítésének elsődleges finanszírozási eszköze; hangsúlyozza az Erasmus+ támogatásával kifejlesztett eszközök értékét az oktatási erőforrások – például e-twinningen keresztüli – létrehozása és megosztása, valamint a tanárképzési modulok – például a School Education Gateway portálon történő – kidolgozása terén; úgy véli, hogy az ilyen eszközök kibővítése, jobb finanszírozása és az oktatási közösségen belüli előmozdítása valódi változást hozhat az online oktatás és tanulás terén; emlékeztet arra, hogy támogatja az Erasmus+ programot, amely a mobilitást virtuális tanulási és együttműködési eszközökkel egészíti ki, de azt nem helyettesíti; rámutat a Parlament által javasolt, oktatással kapcsolatos számos kísérleti projekt és előkészítő intézkedés értékes hozzájárulására, és kéri, hogy a sikeres kísérleti projekteket és előkészítő intézkedéseket építsék be a politikákba és a programokba;
22. hangsúlyozza továbbá, hogy a szakképzési kiválósági központok, a DiscoverEU és az európai egyetemek kezdeményezései hozzájárulhatnak az európai oktatási térséghez; sajnálja azonban, hogy a Bizottság 2020. májusi, felülvizsgált többéves pénzügyi keretre irányuló, az Európai Tanács által 2020 júliusában még tovább csökkentett javaslata megfosztja az Erasmus+ programot az ahhoz szükséges finanszírozástól, hogy a program központi – különösen a tanulási mobilitási lehetőségek bővítésére és a program inkluzívabbá tételére irányuló – elemeinek sérelme nélkül valósítsa meg a kiemelt kezdeményezéseket;
23. rámutat arra, hogy számos uniós finanszírozási program támogathatja az oktatáspolitikát; felhívja a Bizottságot, hogy részesítse előnyben az oktatási intézmények és a tanulók digitális infrastruktúrájára és felszereléseire irányuló célzott beruházásokat a táv- és online tanulás lehetővé tétele érdekében, különös tekintettel a digitális eszközökre és az internet-hozzáférésre a távoli és a vidéki területeken; kiemeli, hogy erre a célra fel lehet használni az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközt, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és az Európai Regionális Fejlesztési Alapot;
24. hangsúlyozza, hogy a magas színvonalú oktatási rendszerek képezik az EU globális versenyképességének alapját, és emlékeztet arra, hogy a jól működő oktatási és képzési rendszerek magas szintű állami beruházásokat igényelnek; e tekintetben kiemeli, hogy nem tartja hitelesnek azokat a nagyratörő politikákat, amelyeket nem kísér megfelelő finanszírozás; mélyszéges sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a következő többéves pénzügyi keretről szóló, az Európai Tanács júliusi ülésén elért politikai megállapodásban szereplő költségvetési megszorítások által érintett programok közé különösen az oktatási és képzési politikákat támogató programok tartoznak, nevezetesen az Erasmus+, az Európai horizont és az Európai Szociális Alap Plusz; ismételten kéri, hogy a 2014–2020-as többéves pénzügyi kerethez képest növeljék háromszorosára az Erasmus+ költségvetését; felhívja a tagállamokat, hogy nagyratörően használják fel a helyreállítási terv keretében rendelkezésre álló forrásokat az oktatásba történő beruházások ösztönzésére; ösztönzi a tagállamokat, hogy jelentősen növeljék az oktatásra fordított közkiadásokat;
25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.